

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

KURULUŞ KANUNU

Kanun Numarası : 132

Kabul Tarihi : 18/11/1960

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 22/11/1960 Sayı : 10661

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 4 Cilt : 1 Sayfa : 458

*

* *

Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyyatı" nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

Kuruluş ve gaye

Madde 1 – (Değişik: 16/5/1985 - 3205/1 md.)

Her türlü madde ve mamulleri ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle "Türk Standartları Enstitüsü" kurulmuştur.

Enstitü, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen bir Kamu Kurumu olup kısa adı ve markası "TSE" dir. Bu marka çeşitli şekillerde gösterilir. Türk Standartları Enstitüsünün müsaadesi olmadan bu marka hiçbir şekil ve şart altında kullanılamaz.

Yalnız Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar "Türk Standardı" adını alır.

Bu Standartlar ihtiyari olup; standardın ilgili olduğu Bakanlığın onayı ile mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için "Türk Standardı" olması şarttır. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazetede yayımlanır.

Enstitünün ilgili olduğu Bakanlık Başbakanlıktır. ⁽¹⁾

Türk Standartları Enstitüsü'nün Merkezi Ankara'da olup hizmet icabı gerekli yerlerde teşkilat kurabilir

Görevleri

Madde 2 – Türk Standardları Enstitüsünün görevleri şunlardır:

A) Her türlü standartları hazırlamak veya hazırlatmak,

B) Enstitü bünyesinde veya hariçte hazırlanan standartları tetkik ve uygun bulduğu takdirde Türk Standartları olarak kabul etmek,

C) (**Değişik: 17/8/1983 - 2881/2 md.**) Kabul edilen standartları, yayınlamak ve ihtiyari olarak uygulanmalarını teşvik etmek, mecburi olarak yürürlüğe konmalarında fayda görülenleri, ilgili bakanlığın onayına sunmak,

D) Hususi ve resmi sektörün talebi üzerine standartları veya projelerini hazırlamak ve mütalaa vermek,

(1) Bu enstitü 27/11/2002 tarihli ve 24949 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Cumhurbaşkanlığının 26/11/2002 tarihli ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

E) (**Değişik: 16/5/1985 - 3205/2 md.**) Standartlar konusunda her türlü ilmi ve teknik incelemelerle araştırmalarda bulunmak, yabancı memleketlerdeki benzeri çalışmaları takip etmek, Milletlerarası ve yabancı standart kurumları ile münasebetler kurmak ve bunlarla işbirliğinde bulunmak,

F) Üniversiteler ve diğer ilmi, teknik kurum ve mÜesseselerle iş birliği sağlamak, standardizasyon konularında yayın yapmak, milli ve milletlerarası standartlardan arşivler meydana getirmek ve ilgililerin faydalanmalarına sunmak,

G) Standartlarla ilgili araştırma maksadiyle ve ihtiyari standartların tatbikatında kontrol için laboratuvarlar kurmak, muayene, analiz ve deneyleri, resmi veya hususi sektörün talep edeceği teknik çalışmaları yapmak ve rapor vermek,

H) Yurttan standard işlerini yerleştirmek ve geliştirmek için elemanlar yetiştirmek ve bu maksatla kurslar açmak ve seminerler tertiplemek,

Türk Standardları Enstitüsünün bu görevlerinin öncelik esasına göre tanzimi Genel Kurulca kararlaştırılır ve ilgililere duyurulur.

İ) (**Ek: 8/6/1984 - KHK 221/2 md.; aynen kabul: 16/5/1985 - 3205/2 md.**) Standartlara uygun ve kaliteli üretimi teşvik edecek her türlü çalışmaları yapmak ve bunlarla ilgili belgeleri tanzim etmek,

J) (**Ek: 16/5/1985 - 3205/2 md.**) Metroloji ve kalibrasyon ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak ve gerekli laboratuvarları kurmak.

Organlar

Madde 3 - Türk Standardları Enstitüsünün organları Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu ile İhtisas Kurullarıdır.

Genel Kurul

Madde 4 - (Değişik: 8/6/1984 - KHK 221/3 md.; aynen kabul: 16/5/1985 - 3205/6 md.)

Genel Kurul, Türk Standardları Enstitüsünün en yüksek karar organıdır.

Genel Kurul aşağıdaki üyelere meydana gelir.

1. Başbakanlık, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet Malzeme Ofisi, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından üst seviyede görevlendirilecek 2'şer temsilci,

2. Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Yüksek Denetleme Kurulu, Milli Prodüktivite Merkezi ve Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü tarafından üst seviyede görevlendirilecek birer temsilci,

3. Üniversitelerden Üniversitelerarası Kurulca seçilecek 8 temsilci,

4. Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğince görevlendirilecek 12 temsilci.

Genel Kurul, üyeleri arasından seçilecek bir Başkan ve iki katipten meydana gelen Başkanlık Divanı tarafından yönetilir. Başkan, katiplerden birini Başkanvekilliği ile görevlendirebilir.

Genel Kurul üyeleri 3 yıl için görevlendirilirler. Herhangi bir sebeple bu görevleri sona erenlerin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere Kurumlarınca yeni üye görevlendirilir.

Genel Kurul, Enstitü Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine her yıl Mayıs ayı içinde olağan toplantısını yapar. Ayrıca, Yönetim Kurulunun veya Genel Kurulun

kararlaştırdığı tarihte veya Genel Kurul üyelerinin üçte birinin isteği üzerine olağanüstü toplantıya çağırılır

Genel Kurul üye tamsayısının çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır; toplantılarda salt çoğunluk sağlanamazsa ertesi gün gelen üyelerle toplantı yapılır, kararlar toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alınır. Seçimlerde de aynı usul uygulanır.

Genel Kurulun başlıca görevleri şunlardır:

- a) Enstitü Başkanını ve Yönetim Kurulu Üyelerini seçmek,
- b) Enstitünün yıllık çalışma programını kabul etmek,
- c) Bütçe ve kesinhesabı kabul etmek,
- d) Denetleme Kurulunun raporunu incelemek ve Yönetim Kurulunu ibra etmek,
- e) Tüzük tasarılarını ve yönetmelikleri kabul etmek,
- f) Enstitü ihtiyaçları için gayrimenkul satın almak, inşa ettirmek veya satmak konularında Yönetim Kuruluna yetki vermek,
- g) Enstitüde çalışan devamlı ve geçici personelin kadrolarını ve bunlara verilecek ücretleri tespit etmek,
- h) Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Madde 5 – Türk Standardları Enstitüsünün gayelerine yararlıkları dokunanlarla standard çalışmalarında ilmi ve teknik başarı gösterenlere Genel Kurulca fahri üyelik verilebilir. Fahri üyeler, Genel Kurul toplantılarına katılabilirler fakat oya iştirak etmezler.

Teknik Kurul

Madde 6 – (Değişik: 17/4/1981 - 2449/2 md.)

Teknik Kurul, Enstitüce hazırlanan standartları kabul eden ve bunlardan zorunlu olarak yürürlüğe konmaları gerekenleri belirleyen teknik bir organdır.

Teknik Kurul aşağıdaki üyelerden oluşur:

- a) Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri,
- b) İhtisas Kurulu Başkanları,
- c) **(Değişik: 16/5/1985 - 3205/4 md.)** Bayındırlık ve İşkan, Tarım Orman ve Köyişleri, Sanayi ve Ticaret ile konuyla ilgili bakanlıkların, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının Genel Kurulda bulunan yalnız birer temsilcileri,
- d) Üniversitelerin Genel Kurulda bulunan temsilcilerinden Genel Kurulca seçilecek üç temsilci,
- e) **(Değişik: 16/5/1985 - 3205/4 md.)** Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, temsilcilerinden Genel Kurulca seçilecek üç temsilci,

Teknik Kurul, Enstitü Başkanının bulunmaması; halinde Başkan Yardımcısının Başkanlığında toplanır.

Teknik Kurul üye tamsayısının çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğu ile karar alır.

Kurul yılda en az iki kez toplanır. Kurulu, Enstitü Başkanı bulunmaması halinde Başkan Yardımcısı toplantıya çağırır.

Yönetim Kurulu

Madde 7 – (Değişik: 17/4/1981 - 2449/3 md.)

Yönetim Kurulu, Türk Standartları Enstitüsünün yürütme organıdır.

Yönetim Kurulu bir Başkan ve dört üyeden oluşur. Enstitü Başkanı Yönetim Kurulunun da Başkanıdır. Enstitüyü Enstitü Başkanı temsil eder ve Enstitünün ita amiridir.

Başkan ve üyeler ile üç yedek üye, Genel Kurul tarafından, kendi üyeleri arasından gizli oyla üç yıl için seçilir. Görev süresi bitenler yeniden seçilebilir. Başkanın belirleyeceği üye Başkan Yardımcılığı görevini yapar. Yönetim Kurulu Üyelerinden birini muhasip üye olarak görevlendirir.

Yönetim Kurulu Başkanı, 4 ncü Maddenin 1, 2 ve 3 ncü fıkralarında sayılan Genel Kurul üyeleri arasından seçildiği takdirde, kurumundan bu süre için maaşsız izinli sayılır. İzinli sayıldığı süreler terfiinde, keseneklerinin kendisi ve karşılıklarının Türk Standartları Enstitüsünce ödenmesi kaydıyla emekliliğinde fiili hizmet olarak hesaba katılır. Bu kişininin T.C Emekli Sandığı ile ilgisi 5434 Sayılı Kanuna 8 Temmuz 1971 tarihli ve 1425 Sayılı Kanunla eklenen Ek-2 nci madde esaslarına göre sürdürülür(1).

Yönetim Kurulunu Başkan, bulunmaması halinde Başkan Yardımcısı toplantıya çağırır. Yönetim Kurulu çoğunlukla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde Başkanın oyu istikametinde karar verilir.

Yönetim Kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

- a) Enstitü Bütçesini, çalışma programını, tüzük tasarılarını, yönetmelikleri, personel kadrolarını hazırlamak ve Genel Kurulun onayına sunmak;
- b) Genel Kurulun aldığı kararları, çalışma programını ve bütçeyi uygulamak;
- c) Genel Sekreteri, yardımcılarını ve diğer personeli atamak;
- d) İhtisas Kurulları başkanlarını ve üyelerini tespit etmek;
- e) Kanunun bu Kurula verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Denetleme Kurulu

Madde 8 – (Değişik: 16/5/1985 - 3205/5 md.)

Türk Standartları Enstitüsünün hesapları ve bunlarla ilgili muameleleri, Genel Kurul üyesi olan veya olmayan Başbakanlığın, Maliye ve Gümrük Bakanlığının Sanayi ve Ticaret Bakanlığının elemanları arasından Başbakanlıkça görevlendirilen birer kişiden teşekkül eden üç kişilik bir kurul tarafından denetlenir.

Denetleme Kuruluna, üyelerden her biri birer yıl süre ile başkanlık eder.

Denetleme Kurulu üye tamsayısıyla toplanır ve çoğunlukla karar alır.

Denetleme Kurulu yıl içinde de lüzumlu gördüğü zaman denetleme yapabilir; Yıllık raporunu en geç Nisan ayının Otuzuncu gününe kadar hazırlar ve Genel Kurula sunmak üzere Enstitü Başkanına verir.

Denetleme Kurulu,Denetimi sırasında,suç işlendiğini tespit ederse, durumu Enstitü Başkanına ve lüzum gördüğünde adli makamlara da bildirir.

İhtisas Kurulları

Madde 9 – (Değişik: 17/8/1983 - 2881/3 md.)

İhtisas kurulları, Türk Standartları Enstitüsünün ilmi inceleme ve standartları hazırlama kurullarıdır. Bunlar, Genel Kurul kararıyla kurulurlar.

-
- (1) Bu maddede sözü edilen ek 2 nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 17" olarak değiştirilmiştir.

İhtisas kurullarına bağılı olarak komiteler de kurulabilir.İhtisas kurullarının ve komitelerin oluşturulmasında özellikle üniversite öğretim elemanları ile uzmanlardan yararlanılır.Çalışma saatleri dışında görev yapacak olan öğretim elemanlarına Türk Standartları Enstitüsünce ödenecek huzur hakkı ve ücretler, bağılı oldukları birimin döner sermayesine gelir kaydedilmez.

İhtisas kurulları ile komitelerin görevleri,yetkileri,çalışma usul ve esasları yönetmelikte gösterilir.Bu yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanır.

Genel Sekreter

Madde 10 – (Değişik: 17/4/1981 - 2449/6 md.) Yönetim Kurulunca,Enstitünün idari ve sekreteryaya işlerini yürütmek üzere, bu Kurula karşı sorumlu, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul üyeleri dışından bir Genel Sekreter ve iki yardımcı atanır.

(Değişik: 8/6/1984 - KHK 221/6 md.; aynen kabul: 16/5/1985 - 3205/6 md.) Genel Sekreter oylamalara katılmaksızın Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarına katılır.

Genel Sekreterin bulunmaması halinde Genel Sekreterlik görevini yardımcılarından biri yapar.

Gelirleri

Madde 11 – Türk Standartları Enstitüsünün gelirleri şunlardır:

A) (Mülga: 24/6/1995 - KHK - 557/21 md.)

B) (Değişik: 16/5/1985 - 3205/7 md.) Türk Standartları Enstitüsünün çalışma konuları ile ilgili oldukları veya çalışmalarından doğrudan doğruya yahut dolayısıyla faydalandıkları ilgili Bakanlıklarca Türk Standartları Enstitüsünün mütalaası alınarak tespit edilen 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşekkül,müessese ve ortaklıklarla, Bakanlıkların teftiş ve denetlemesi altındaki birlik, kurum ve ofislerin her yıl bütçelerine koyacakları (5.000) lira maktu aidat ile bir evvelki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi karlarının binde birine tekabül eden nisbi aidatlar (4603 sayılı Kanuna tâbi bankalar hariç)⁽¹⁾,

C) Türk Standartları Enstitüsünün yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler;

D) (Değişik: 16/5/1985 - 3205/7 md.) Yayın ve (TSE) markasından sağlanacak gelirler.

E) Her türlü yardım, bağış ve sair gelirlerden;

İbarettir.

Türk Standartları Enstitüsünün yukardaki fıkralarda sayılan gelirleri ve muameleleri ve sahibi bulunduğu gayrimenkulleri her türlü vergi,resim ve harctan muaftır.

Gelir ve kurumlar vergilerine tabi teşekküllerce tediye olunan aidat o yılın hesap dönemine masraf kaydedilir.

(1) 16/7/2004 tarihli ve 5230 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu bende "(4603 sayılı Kanuna tâbi bankalar hariç)" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Madde 12 – Türk Standardları Enstitüsünün bu kanunda belirtilen kamu hizmetlerini ifa edebilmesi için lüzumlu olduğu Sanayi Bakanlığınca belirtilecek arazi ve arsalar Hazine mülkiyetinde bulunanlar Türk Standardları Enstitüsüne bedelsiz olarak devir ve temlik edilebilir.

7367 sayılı kanun ile belediyelere devredilmiş olan aynı mahiyetteki arazi ve arsalar için dahi yukardaki fıkra hükmü uygulanır.

Madde 13 – Türk Standartları Enstitüsünün malları Devlet malı sayılır. Bu mallar aleyhine cürüm işleyenlere bu cürümlerden dolayı Devlet memurları hakkında tatbik edilen ceza hükümleri uygulanır

Yönetmelikler⁽¹⁾

Madde 14 – Türk Standartları Enstitüsünün toplanma esas ve usulleri, yönetimi, denetlenmesi, organlarının kuruluş, görev, yetki ve çalışma usulleri ile organ ve üyelerinin görev süreleri, bütçelerinin düzenlenmesi, gelirlerinin toplanması ve sarf şekilleri ile bu kanunun uygulanmasını ilgilendiren sair konular Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulunca hazırlanıp Genel Kurulca kabul edilecek yönetmeliklerde belirtilir.

Ek Madde 1 – (Ek: 8/6/1984 - KHK 221/7 md.; aynen kabul 16/5/1985 - 3205/8 md.)

10/6/1930 tarihli ve 1705 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 9/6/1936 tarihli ve 3018 sayılı Kanunda geçen Türk Standartlarının mecburi kılınması ile ilgili olarak "İcra Vekilleri Heyeti" ve "Hükümet" deyimleri "İlgili Bakanlık" şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1 – (132 sayılı Kanunun kendi numarasız geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından 5590 sayılı kanuna dayanılarak kurulmuş bulunan Türk Standardları Enstitüsü, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bütün hukuk ve vecibeleriyle Türk Standardları Enstitüsüne geçer.

Şu kadar ki, on dördüncü maddede yazılı organlarla ilgili yönetmelikler yürürlüğe girinceye ve bu kanuna göre teşekkül edecek organlar görevlerine başlayıncaya kadar yürürlükteki statünün uygulanmasına devam olunur.

Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme ve İhtisas Kurulları ile ilgili yönetmelikler mevcut Yönetim Kurulunca hazırlanıp bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde mevcut Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Geçici Madde 2 – (17/4/1981-2449/7. md. ile eklenen numarasız geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte, Genel Kurulun ve Yönetim Kurulu üyelerinin ve denetçilerin görevleri sona erer. Yönetim Kurulu görevini Bakanlar Kurulunca atanacak beş kişilik Geçici Yönetim Kurulu yürütür. Geçici Yönetim Kurulu, bu Kanuna göre Genel Kurulun oluşmasına ve Yönetim Kurulunu seçmesine kadar görevine devam eder.

Eski Yönetim Kurulu ile Geçici Yönetim Kurulunun ibrası, hesaplarının incelenmesi bu Kanuna göre teşekkül eden Denetim Kurulu ve Genel Kurul tarafından yapılır.

(1) Bu maddenin uygulaması ile ilgili olarak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine bakınız.

Geçici Madde 3 – (8/6/1984-KHK 221/8 md. ile gelen ve 16/5/1985-3205/9 md. ile değiştirilerek kabul edilen geçici 1 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte organlara seçilmiş olan kuruluş temsilcilerinin görevleri, bu Kanuna göre seçim yapılıncaya kadar devam eder.

Bu Kanuna göre Genel Kurula temsilci göndermesi gereken kuruluşlar bir ay içinde temsilcilerini görevlendirirler, bunların süreleri de diğer üyelerle birlikte sona erer.

Geçici Madde 4 – (16/5/1985 - 3205/9 md. ile eklenen geçici 2 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Mevcut Denetleme Kurulunun görevi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk Genel Kurula kadar devam eder.

Madde 15 – Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer

Madde 16 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

132 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun	Yürürlüğe	
No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	giriş tarihi
2449	– 19/4/1981	
2881	– 19/8/1983	
KHK/221	– 18/6/1984	
3205	– 26/5/1985	
KHK/557	– 27/6/1995	
5230	11 31/7/2004	

**132 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın

Yürürlükten Kaldırılan

<u>Kanun veya Kanun Hükümleri</u>	<u>Tarihi</u>	<u>Sayısı</u>	<u>Maddesi</u>	
132 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (A) bendi	24/6/1995	KHK-557	21	